

Režim študija

Predmet: **MEDICINSKA BIOKEMIJA IN MOLEKULARNA GENETIKA**

Študijski program: EMŠ program Medicina

Letnik izvajanja predmeta: 2

Semester, v katerem se predmet izvaja: Zimski

Vrsta predmeta: OBVEZNI

Število kreditnih točk (ECTS): 11

Nosilec (nosilci) predmeta: Vita Dolžan, Katarina Trebušak Podkrajšek

Sodelajoče organizacijske enote (katedre in inštituti): Inštitut za biokemijo

Moduli predmeta: /

Datum objave režima študija: 15.9.2018

A. Splošni del (*velja za obvezne in izbirne predmete*)

1. Cilji in kompetence

Študenti spoznajo osnove delovanja življenjskih procesov in njihovega uravnavanja na molekulski ravni. Cilj predmeta je študentu posredovati znanje iz osnovnih biokemičnih procesov, ki omogočajo živim organizmom normalno delovanje, vzdrževanje optimalnih koncentracij sestavin celice in telesnih tekočin ter procesov, ki so vključeni v rast in razmnoževanje. Študenti se bodo seznanili tudi z molekularno genetiko kot osnovo razumevanja genetskih obolenj.

2. Natančen potek študija

Pouk predmeta Medicinska biokemija in molekularna genetika poteka v zimskem semestru Izvedejo ga učitelji, asistenti in tehnički v obliki predavanj, seminarjev, vaj in dodatnih oblik študija (DOŠ).

Predavanja potekajo trikrat tedensko po dve šolski uri v veliki predavalnici na Korytkovi 2:

torek 8 - 10h

sreda 13 -14h

četrtek 10 - 12h

DOŠ potekajo v skupinah enkrat tedensko v seminarju Inštituta za biokemijo na Vrazovem trgu 2 in trajajo dve šolski uri. V okviru DOŠ poglobimo teme iz predavanj, poteka diskusija o snovi kot priprava na delne ter končne izpite ter diskusija o rezultatih delnih pisnih izpitov.

Seminarji in vaje potekajo v manjših skupinah v seminarjih/laboratorijih na Vrazovem trgu 2 enkrat tedensko. Seminarji trajajo 2 šolski uri in so na programu pred vajami. Vključujejo vodene seminarje in študentske seminarje. Razpored študentskih seminarjev (ŠS) je objavljen na začetku študijskega leta. Študentski seminarji vključujejo pripravo pisnega povzetka, ustno predstavitev in zagovor. Vsak študent mora samostojno ali v paru pripraviti in predstaviti en seminar. Za vsako seminarsko temo je potrebno pripraviti pisne povzetke. Pisni povzetek seminarja (velikost črk 12, razmik 1,5, največ 800 besed, oblika Word) naj vključuje tudi kratek zaključek (npr. 3 do 4 točke) z najpomembnejšimi ugotovitvami teme seminarja in najpomembnejše slike iz seminarskega gradiva (člankov). Študent mora pisni povzetek seminarja oddati učitelju najmanj 14 dni pred predstavljivijo. Učitelj pregleda seminar v 7 dneh. Popravljen povzetek mora študent razdeliti kolegom v skupini najmanj 5 dni pred predstavljivijo. Ustna predstavitev seminarja naj traja največ 20 minut, spremljajo naj jo ustrezni prikazi na drsnicah (PowerPoint). Predstavitevi sledi razprava, v kateri asistent preveri razumevanje seminarja z vprašanjii, zaželeno pa je tudi aktivno sodelovanje vseh študentov.

Vaje trajajo 3 šolske ure. Vaje lahko opravlja samo študenti, ki so vpisani v drugi letnik. Študent sme opravljati vajo le, če obvlada teoretične osnove in praktični potek vaje. Pri izvedbi vaje morajo sodelovati vsi študenti. Na koncu vaje študenti v navodila za vaje napišejo poročilo. Vaja je opravljena, ko asistent potrdi poročilo s podpisom.

Prisotnost pri seminarjih in vajah je obvezna in jo preverjamo. Opravičljiva je odsotnost v primeru bolezni, sodnega vpoklica itd., kar študent dokaže z ustreznim potrdilom. Študenti, ki iz opravičljivega vzroka niso mogli opraviti seminarja ali vaje, lahko nadomestijo največ 2 odsotnosti v tekočem študijskem letu. Študent zagovarja seminar in snov vaje pri asistentu pri naslednji vaji ali najkasneje na ponavljalni vaji. Študent, ki je zaradi opravičljivih razlogov manjkal pri več kot dveh seminarjih ali vajah, mora poslati prošnjo za opravljanje manjkajočih vaj in seminarjev. Prošnja naj

bo naslovljena na predstojnika/-co Inštituta za biokemijo MF. Po obravnavi prošnje bo študent dobil obvestilo o nadalnjem postopku po e-pošti, zato prosimo, da študent v prošnji navede tudi e-naslov. Študent, ki vaje ni smel opravljati zaradi nepripravljenosti, lahko nadomesti največ eno vajo.

Študent sme seminar in vajo izjemoma opravljati v drugi skupini, če za to obstaja utemeljen razlog in mu to dovoli asistent v drugi skupini. Pred tem (vsaj en teden pred nadomeščanjem) mora študent obvezno preveriti pri asistentu ali lahko nadomešča v izbrani skupini – pri preverjanju preko e-pošte mora navesti svojo skupino in skupino, v kateri želi nadomeščati pouk.

3. Sprotna preverjanja znanja in veščin

V sklopu seminarjev in vaj poteka sprotno preverjanje znanja s kratkim pisnim kolokvijem. Pred izvedbo eksperimentalnega dela vaj ozziroma ob začetku vaj študenti odgovorijo na tri (3) vprašanja iz snovi tekoče vaje in seminarja (gradivo: Navodila za vaje iz Medicinske biokemije in molekularne genetike, članki in povzetki seminarjev). Vsak odgovor se točkuje z 1 točko. Končna ocena je opisna: je opravil/a, ni opravil/a. Za oceno opravil/a je treba doseči polovico točk na testu. Študenti, ki preverjanja niso opravili, morajo poznavanje snovi dokazati v pogovoru z asistentom najkasneje na naslednji vaji.

Študenti, ki več kot dvakrat v semestru preverjanja znanja niso opravili, morajo pred pristopom k pisnemu izpitu opraviti ponavljalni kolokvij, ki obsega celoletno snov vaj (5 vprašanj) in seminarjev (5 vprašanj).

Študenti, ki ne opravijo vseh obveznosti v zvezi s seminarji in vajami najkasneje do zadnjega tedna vaj, morajo opravljati ponavljalni kolokvij.

Študentski seminar se ocenjuje po ocenjevalni lestvici izpitov (glej spodaj). Predstavitev seminarja ocenijo študenti (40 točk) in asistent (60 točk). Študenti ocenijo: strukturo seminarja in logično zaporedje snovi (10 točk), način predstavitve (razumljivost, prosti govor/branje, uporaba učnih pripomočkov – 10 točk), časovni okvir predstavitve (10 točk) in interakcijo/spodbujanje razprave s študenti (10 točk). Asistent poleg tega oceni še poznavanje področja seminarja (10 točk) in kakovost prvega oddanega pisnega izdelka (10točk). Če oddan pisni povzetek ni v skladu z navodili v režimu študija, to zniža končno oceno seminarja za polovico ocene. V primeru prepisovanja seminarjev (plagiarizem): študent seminar predstavi, končna ocena seminarja pa je negativna. Če ocena pri seminarju ni pozitivna, mora študent seminar še enkrat zagovarjati pri asistentu.

Končna ocena študentskega seminarja lahko prispeva k skupnemu povprečju treh delnih izpitov, vendar le v primeru, če je študent uspešno opravil tudi vsa preverjanja znanja pri vajah. Točkovanje seminarjev - ocena seminarja lahko zviša povprečje treh delnih pisnih izpitov, in sicer:

- ocena seminarja 10 doprinese 5 %,
- ocena seminarja 9 doprinese 3 %,
- ocena seminarja 8 doprinese 1 %.

4. Pogoji za pristop h končnemu preverjanju znanja (predmetnemu izpitu)

Študent lahko pristopi k izpitu, ko ima priznane seminarje in vaje.

Študent ima priznane vaje, ko je opravil vse vaje po programu, ima podpisano poročilo v navodilih za vaje, je zadovoljivo opravil sprotna preverjanja znanja na vseh vajah ali ponavljalni kolokvij.

Študent ima priznane seminarje, ko je uspešno predstavil študentski seminar in odgovoril na vprašanja, povezana s seminarjem.

5. Končno preverjanje znanja in veščin (predmetni izpit)

Predmetni izpit je pisni in ustni. Izpit zajema snov predavanj, seminarjev, vaj in drugih oblik študija. Pisni izpit obsega 40 vprašanj izbirnega tipa in traja 90 minut. Vsako vprašanje ima samo en pravilen odgovor, ki se oceni z 1 točko. Neodgovorjeno vprašanje se točkuje z 0 točkami, napačno odgovorjeno vprašanje ali izbira več odgovorov (pravilnega in nepravilnih) se točkuje z 0 točkami na vprašanje.

Za pozitivno oceno pisnega izpita mora študent zbrati 60 %. Študent sme pristopiti k ustnemu izpitu le z opravljenim pisnim izpitom. Pri tretjem opravljanju izpita pa lahko študent pristopi k ustnemu izpitu ne glede na število zbranih točk pri pisnem izpitu.

Pri preizkusu znanja se uporablja spodnja ocenjevalna lestvica:

- nezadostno (1-5), 0 - 59,9%
- zadostno (6), 60 - 67,9%
- dobro (7), 68 - 75,9%
- prav dobro (8), 76 - 83,9%
- prav dobro (9), 84 - 91,9%
- odlično (10), 92 - 100%

Možnost opravljanja pisnega izpita z delnimi pisnimi izpiti:

Ker želimo študente spodbuditi k sprotnjemu študiju, jim v skladu s 6. členom Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja in veščin ponujamo možnost opravljanja pisnega dela predmetnega izpita s tremi (3) delnimi pisnimi izpiti, vsak obsega 20 testnih vprašanj in traja 45 minut. Za posamezni delni izpit ni ponavljalnih rokov.

Študenti, ki bodo s povprečjem treh delnih izpitov in oceno študentskih seminarjev dosegli skupaj vsaj 60 % skupnega števila točk ter opravili seminar z oceno najmanj 8, bodo izpolnili pogoj za pristop k ustnemu izpitu brez predhodnega opravljanja pisnega izpita. Ob tem velja, da študent lahko pristopi k ustnemu izpitu, ko ima priznane seminarje in vaje. Končna ocena izpita se bo oblikovala po ustnem izpitu.

Če študent, ki je pisni izpit opravil z delnimi izpiti ali pisnim izpitom, pri ustnem izpitu ni uspešen, mora pri naslednjem opravljanju izpita pisati tudi pisni del.

V primeru, da se študent na izpit prijaví, vendar k izpitu zaradi kateregakoli razloga ne pristopi, se izpit oceni negativno.

6. Druge določbe

Izpiti red:

Vsi študenti so dolžni spoštovati etična načela pri pisanju oziroma zagovarjanju izpitov in upoštevati splošna pravila izpitnega reda, ki so določena v 34. členu v Pravilniku o preverjanju in ocenjevanju znanja in veščin za Enovita študijska programa Medicina in Dentalna medicina in v Kodeksu odgovornega obnašanja študentov Medicine in Dentalne medicine Medicinske fakultete UL (sprejet dne 25. 10. 2015).

Pred opravljanjem preverjanja znanja mora študent dokazati svojo identiteto z osebnim dokumentom (s sliko). Pri preverjanju znanja pri vajah, delnih izpitih, izpitih in pri vseh ostalih oblikah pisnega preverjanja so dovoljeni le navadni svinčnik, navadni svinčnik z radirko, radirka in osebni dokument. Izklopjljene ali primerno utišane mobilne telefone, elektronske pripomočke, ki

omogočajo zajem slik, hrano, napitke in druge osebne stvari morajo študenti odložiti v garderobne omare oziroma na mesta, ki so za to namenjena. Med preverjanjem znanja je prepovedano prepisovanje in komuniciranje med študenti. Študenti lahko pisne pole odprejo (oziora obrnejo) šele, ko jim to dovoli nadzorni asistent / učitelj. Pisnega izpita in ustnega preverjanja znanja ne sme opravljati druga oseba v imenu prijavljenega študenta - v primeru omenjene kršitve sta oba kršitelja odgovorna za prekršek. Po končanem pisnem preverjanju mora študent izpitno gradivo takoj oddati nadzornemu asistentu ali učitelju. Tudi gradivo, ki ga pripravi študent pri ustnem preverjanju znanja, mora ob koncu preverjanja oddati učitelju, pri katerem je opravljal ustni izpit. V primeru nedovoljene odtujitve izpitnih gradiv, se primer obravnava kot disciplinski prekršek študenta in se obravnava v skladu z določili Pravilnika o disciplinski odgovornosti študentov.

Kršitev izpitnega reda:

V primeru ugotovljene kršitve izpitnega reda študent s preverjanjem znanja ne sme nadaljevati in se preverjanje oceni z nezadostno oceno.

Komisijski izpit

Komisijski izpit poteka v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja in veščin. Komisijski izpit je pisni in ustni. Četrtek in petič študent opravlja predmetni izpit pred komisijo, ki jo sestavljajo najmanj trije člani (izpraševalec in člana). Pri šestem opravljanju izpita sta v komisiji poleg izpraševalca še dva člana, pri čemer je en član z druge katedre oziroma inštituta Medicinske fakultete.

7. Primarno in dopolnilno študijsko gradivo

- Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 (U)
- Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, novejše izdaje (U)
- Navodila za vaje iz Medicinske biokemije in molekularne genetike 2017 (V)
- Predpisani seminarji za študijsko leto 2018/2019 (S)

8. Izpitne teme, klinične slike in veščine

1. Prenos in ohranjanje genetske infomacije - podvojevanje DNA	<p>Splošne značilnosti podvojevanja DNA in vloga encimov ter drugih proteinov v tem procesu</p> <p>Podvojevanje DNA pri prokariotih</p> <p>Podvojevanje genomske DNA pri evkarijontih</p> <ul style="list-style-type: none"> · Podvojevanje telomernih področij DNA · Podvojevanje mitohondrijske DNA · Pomen natančnosti podvojevanja DNA · Popravljanje napak med replikacijo · Pomen razlik v podvojevanju DNA med prokarioti in evkarijonti za medicino · Inhibitorji podvojevanja DNA in njihov pomen v medicini 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 • V: Izolacija in karakterizacija genomske DNA iz krvi
2. Popravljanje poškodb DNA	<ul style="list-style-type: none"> · Dejavniki, ki vplivajo na nastanek poškodb DNA · Mehanizmi in pomen popravljanja poškodb DNA · Posledice nefunkcionalnosti encimov, povezanih s popravljanjem poškodb DNA za človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
3. Sinteza RNA	<ul style="list-style-type: none"> · Značilnosti in pomen nukleotidnih zaporedij prokariotskih in evkariotskih DNA za sintezo RNA · Sinteza RNA in vloga encimov ter drugih proteinov v tem procesu pri prokariotih in evkarijontih · Podobnosti in razlike med sintezo RNA in podvojevanjem DNA · Inhibitorji sinteze RNA in pomen njihove uporabe v medicini 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
4. Zorenje prepisov RNA	<ul style="list-style-type: none"> · Sinteza funkcionalnih mRNA · Sinteze funkcionalnih rRNA in tRNA ter njihov pomen za organizme · Sinteze funkcionalnih siRNA in miRNA ter njihov pomen za organizme 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of

		Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
5. Sinteza proteinov	<ul style="list-style-type: none"> Značilnosti genetskega koda Aktivacija aminokislín in pomen natančnosti te reakcije za sintezo proteinov Stopnje v sintezi citosolnih in drugih proteinov Inhibitorji sinteze proteinov in pomen njihove uporabe v medicini 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
6. Posintetska dodelava proteinov	<ul style="list-style-type: none"> Glikozilacije proteinov in njihov pomen za organizme. Najpogosteje modifikacije aminokislinskih ostankov in njihov pomen za funkcionalnost proteinov. Posintetski dodelavi kolagena in inzulina ter posledice nepravilnosti teh procesov za človeka . 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
7. Uravnavanje izražanja genov	<ul style="list-style-type: none"> Mehanizmi uravnavanja izražanja genov pri prokariotih in evkariontih: na ravni prepisovanja in stabilnosti RNA na ko- in potranskripcijski ravni na ravni sinteze proteinov 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
8. Nekateri vidiki uporabe tehnologije rekombinantne DNA v medicini	<ul style="list-style-type: none"> Restrikcijski encimi in njihova uporaba v molekularni biologiji Priprava, pomnoževanje in analiza rekombinantnih molekul DNA Vnos rekombinantnih molekul DNA v celice in tkiva Hibridizacija nukleinskih kislin in uporaba na hibridizaciji temelječih metod za detekcijo specifičnih zaporedij DNA v medicini Pomnoževanje DNA z verižno reakcijo polimeraze (PCR) in možnosti uporabe v medicini Princip določanja nukleotidnega zaporedja Molekularno genetski pristopi v medicinski diagnostiki in gensko zdravljenje 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 V: Določanje delečij genov za glutation S-transferazi z metodo PCR V: Pristopi za analizo rekombinantnih plazmidnih vektorjev

		<ul style="list-style-type: none"> • V: Uporaba spletnih orodij za analizo proteinov
9. Molekularna genetika raka	<ul style="list-style-type: none"> · Rak kot genetska bolezen · Molekularni mehanizmi nastanka raka · Molekularni mehanizmi delovanja onkogenov in tumor supresorskih genov · Molekularno genetske osnove tarčnega zdravljenja raka 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
10. Metabolizem	<ul style="list-style-type: none"> · Značilnosti in pomen katabolizma in anabolizma · Načini in pomen aktivacije substratov v metabolizmu · Pomen koencimov v metabolizmu · Ravni uravnavanja metabolizma 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 • V: Eksperimentalne metode za študij metabolizma
11. Prenos signala in uravnavanje metaboličnih procesov	<ul style="list-style-type: none"> · Signalne molekule in njihova vloga v uravnavanju izražanja genov in metaboličnih procesov · Hormoni kot signalne molekule in njihovi receptorji · Mehanizmi prenosa signala, posredovanega s hormoni, ki uravnavajo metabolizem · Ključne kinaze, ki so vključene v prenos signala · Pomen MAP-kinaznih poti v uravnavanju izražanja genov 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 • S: Prenos signala • V: Uporaba spletnih orodij za analizo proteinov
12. Biokemični vidiki delovanja nekaterih hormonov	<ul style="list-style-type: none"> · Hormoni hipotalamus - biosinteza, sproščanje in mehanizem delovanja · Hormoni hipofize, biosinteza, sproščanje in mehanizem delovanja · Hormoni ščitnice in obščitnice: T3 in T4, parat hormon, biosinteza, mehanizem delovanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011

	<ul style="list-style-type: none"> · Pankreatični hormoni: inzulin, glukagon- biosinteza, mehanizem delovanja, · Hormoni sredice nadledvične žleze: adrenalin- biosinteza, mehanizem delovanja, · Hormoni steroidogenih tkiv: gluko in mineralo-kortikoidi in spolni hormoni - biosinteza, mehanizem delovanja · Adipokini in njihova vloga v metabolizmu · Hormoni prebavnega trakta in njihova vloga v metabolizmu · Eikozanoidi: biosinteza in mehanizem delovanja · Inaktivacija hormonov 	
13. Oksidacija goriv in nastanek ATP	<ul style="list-style-type: none"> · Metabolična goriva in pridobivanje ATP · Pomen kisika za oksidacijo goriv · Izvor in vloga acetil-CoA v metabolizmu · Citratni cikel (produkti, uravnavanje, amfibolna vloga) · Prenos elektronov v dihalni verigi in oksidativna fosforilacija · Inhibitorji dihalne verige in oksidativne fosforilacije · Delovanje odklopnikov in ionoforov ter posledice za organizem · Ostali procesi za nastanek ATP (fosforilacija na ravni substrata, nastanek ATP s pomočjo kreatin- kinaze in adenilat-kinaze) · Oksidacije, ki niso povezane z dihalno verigo · Encimi družine citokromov P-450 in njihov pomen za organizem 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
14. Toksični produkti kisika in dušika	<ul style="list-style-type: none"> · Nastanek reaktivnih kisikovih spojin (ROS) in reaktivnih dušikovih spojin (RNS) · Vloga kovinskih ionov pri nastanku ROS · Lastnosti ROS in RNS · Poškodbe, ki jih povzročajo ROS ter RNS na biomolekulah · Obramba pred ROS in RNS · ROS in RNS v medicini 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 • S: ROS • V: Določanje aktivnosti antioksidativnih encimov in peroksidacije lipidov v hemolizatu eritrocitov

15. Pridobivanje metaboličnih goriv iz prehrane	<ul style="list-style-type: none"> Pomen prebave za organizem Prebavni encimi, njihove lastnosti in vloga v prebavi Spodbujanje prebave in prebavni hormoni Proencimske oblike prebavnih encimov in njihova aktivacija Produkti prebave in njihova absorpcija v enterocite Prenos produktov prebave do organov in tkiv Okvare encimov, povezanih s prebavo hrani 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
16. Viri ogljikovih hidratov (OH) in njihova prebava	<ul style="list-style-type: none"> Eksogeni viri glukoze Encimi, ki sodelujejo pri prebavi ogljikovih hidratov Produkti prebave ogljikovih hidratov in njihova absorpcija Motnje v delovanju encimov in transporterjev vključenih prebavo OH 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 S: Prebava ogljikovih hidratov V: Prebava OH
17. Glukoza kot poglavitno metabolično gorivo-razgradnja glukoze	<p>Vloga heksokinaze/glukokinaze Shematični pregled aerobne razgradnje glukoze do CO_2 in H_2O Glikoliza kot vir piruvata Anaerobna glikoliza in njen pomen Uravnavanje aerobne razgradnje glukoze Uravnavanje anaerobne glikolize Okvare encimov, povezanih s procesom razgradnje glukoze</p>	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 S: Glukokinaza in homeostaza glukoze
18. Glukoneogeneza	<p>Glukoneogeneze in njen pomen za homeostazo glukoze v krvi Substrati za glukoneogenezo Laktatni (Corijev) in glukoza-alaninski cikel Uravnavanje glukoneogeneze Okvare encimov, povezanih s procesom glukoneogeneze Razgradnja etanola in njen vpliv na glukoneogenezo</p>	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
19. Metabolizem glikogena	Glikogen kot endogeni vir glukoze	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje

	Razgradnja glikogena in uravnavanje Biosinteza glikogena in uravnavanje Pomen zalog glikogena v jetrih in v mišicah	<ul style="list-style-type: none"> • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 • V: Kvantitativno določanje glikogena v tkivih
20. Metabolizem drugih monosaharidov in disaharidov	<ul style="list-style-type: none"> ·Vstop fruktoze in galaktoze v glikolizo ·Okvare encimov, povezanih z metabolizmom fruktoze in galaktoze ·Biosinteza laktoze in njeno uravnavanje ·Biosinteza glukuronske kisline ·Pomen vezave glukuronske kisline v detoksifikaciji endogenih in eksogenih substratov 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
21. Fosfoglukonatna pot	<ul style="list-style-type: none"> ·Oksidativna in neoksidativna veja poti ·Ključni produkti poti ·Pomen fosfoglukonatne poti ·Okvare encimov povezanih s fosfoglukonatno potjo 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
22. Viri maščob in njihova prebava	<ul style="list-style-type: none"> ·Eksogeni viri maščobnih kislin ·Lipidi v hrani ·Encimi, ki sodelujejo pri prebavi lipidov ·Žolčne kisline in njihov pomen za prebavo in absorpcijo lipidov ·Produkti prebave lipidov ·Absorpcija produktov v enterocite in sinteza hilomikronov ·Prenos produktov prebave lipidov do organov in tkiv 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 • S: Prebava lipidov • V: Prebava lipidov.
23. TAG kot vir energije	<ul style="list-style-type: none"> ·Lastnosti in pomen zalog triacylglycerolov za organizem ·Razgradnja endogenih maščob in njeno uravnavanje ·Lastnosti in pomen lipaz 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of

		Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
24. Maščobne kisline (MK) kot vir energije – oksidativna razgradnja MK	<ul style="list-style-type: none"> · Shematični pregled oksidacije MK do CO_2 in H_2O · b-oksidacije MK · Produkti procesa b-oksidacije · Uravnavanje procesa b-oksidacije · Okvare encimov, povezanih z b-oksidacijo · Druge poti razgradnje maščobnih kislin 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
25. Ketonske spojine kot metabolično gorivo	<ul style="list-style-type: none"> · Shematični pregled biosinteze ketonskih spojin v jetrih · Uravnavanje biosinteze ketonskih spojin · Aktivacija ketonskih spojin v perifernih tkivih in njihova razgradnja · Pomen ketonskih spojin pri posebnih stanjih organizma 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
26. Biosinteza maščobnih kislin	<ul style="list-style-type: none"> · Encimi v biosintezi maščobnih kislin · Uravnavanje biosinteze maščobnih kislin · Podaljševanje verige maščobnih kislin in uvajanje dvojnih vezi · Primerjava procesov b-oksidacije in biosinteze maščobnih kislin 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
27. Metabolizem triacilglicerolov	<ul style="list-style-type: none"> · Biosinteza triacilglicerolov · Uravnavanje metabolizma TAG · Okvare encimov, povezanih z metabolizmom TAG · Gliceroneogeneza kot vir glicerol-3-fosfata · Primerjava biosinteze TAG v jetrih in maščevju 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
28. Metabolizem sestavljenih lipidov	<ul style="list-style-type: none"> · Biosinteza in razgradnja fosfolipidov · Biosinteza in razgradnje glikolipidov · Okvare encimov, povezanih z razgradnjo sestavljenih lipidov 	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of

		Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
29. Metabolizem holesterola	<ul style="list-style-type: none"> Pomen holesterola za organizem Viri holesterola pri človeku Shematični pregled biosinteze holesterola in drugih izoprenoidov Inhibitorji biosinteze holesterola in njihov pomen v medicini Biosinteza žolčnih kislin Izločanje žolčnih kislin in enterohepatična cirkulacija 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
30. Metabolizem lipoproteinov	<ul style="list-style-type: none"> Pomen hilomikronov in VLDL v prenosu ekso-in endogenih TAG Pomen LDL v prenosu holesterola Pomen HDL v obratnem prenosu holesterola Pomen apolipoproteinov v metabolizmu lipoproteinov Receptorji, prenašalci in encimi v metabolizmu lipoproteinov Okvare v metabolizmu lipoproteinov 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 V: Uporaba spletnih podatkovnih zbirk za prikaz lipoproteinov in njihove presnove
31. Metabolizem eikozanoidov	<ul style="list-style-type: none"> Pomen polinenasičenih maščobnih kislin v metabolizmu eikozanoidov Shematičen pregled metabolizma prostaglandinov, tromboksanov, levkotrienov in drugih eikozanoidov Uravnavanje metabolizma eikozanoidov Inhibitorji biosinteze eikozanoidov in njihov pomen v medicini 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
32. Proteini iz hrane in njihova prebava	<ul style="list-style-type: none"> Proteini v hrani Encimi v prebavi proteinov in njihova aktivacija Produkti prebave proteinov in njihova absorpcija Uravnavanje prebave proteinov 	<ul style="list-style-type: none"> Predavanje U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 S: Prebava proteinov. V: Prebava proteinov.

33. Metabolizem endogenih proteinov	<p>Metabolicno obračanje proteinov Razgradnja endogenih proteinov Okvare proteinov, ki so vključeni v procese razgradnje endogenih proteinov - pomen v medicini</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
34. Metabolizem aminokislin	<p>Poti odstranjevanja dušika iz aminokislin Pomen reakcij transaminacije in oksidativne deaminacije za razgradnjo aminokislin Toksičnost amonijaka Pomen alanina in glutamina za netoksičen prenos amonijaka po krvi Cikel sečnine –viri dušika za sintezo sečnine Uravnavanje sinteze sečnine Okvare encimov cikla sečnine Shematičen pregled razgradnje ogljikovega skeleta posameznih aminokislin Okvare encimov za razgradnjo aminokislin Shematičen pregled biosinteze neesencialnih aminokislin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011 • S: Metabolizem aminokislin • V: Določanje aktivnosti alanin transaminaze v bioloških vzorcih
35. Aminokisline kot izhodne spojine za biosinteze	<p>Biosinteza in vloga glutationa Biosinteza hema, uravnavanje in inhibicija Bilirubin kot razgradni produkt hema in njegovo izločanje iz organizma Biosinteza in vloga biogenih aminov. Tirozin v biosintezi ščitničnih hormonov T3 in T4 Tirozin v biosintezi kateholaminov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
36. Metabolizem nukleotidov	<p>Izhodne spojine za biosintezo purinskih in pirimidinskih nukleotidov Shematični pregled biosinteze ribonukleotidov Pomen PRPP v biosintezi ribonukleotidov <i>de novo</i> in v reciklažni poti Biosinteza deoksiribonukleotidov Shematični pregled razgradnje ribonukleotidov in deoksiribonukleotidov Uravnavanje metabolizma nukleotidov Okvare encimov, povezanih z metabolizmom nukleotidov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011

	Inhibitorji sinteze deoksiribonukleotidov in njihov pomen v medicine	
37. Metabolične značilnosti nekaterih tkiv in organov	<p>Vloga jeter in maščevja pri razpoložljivosti goriv</p> <p>Vloga jeter v homeostazi glukoze in holesterola</p> <p>Vloga jeter v detoksifikacijah (alkohol, ksenobiotiki, endogeni dušik, bilirubin)</p> <p>Metabolične posebnosti skeletne in srčne mišice</p> <p>Metabolične posebnosti ostalih tkiv: eritrociti, ledvica, kosti, možgani</p> <p>Metabolične značilnosti rakavih celic</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011
38. Integracija metabolizma	<p>Metabolični procesi po hranjenju in med obroki</p> <p>Metabolični procesi pri podaljšanem stradanju</p> <p>Metabolični procesi pri prekomernem hranjenju</p> <p>Metabolični procesi pri telesni aktivnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • U: Marks DB in sod., Basic Medical Biochemistry, A Clinical Approach, 2013 ali Devlin TM, Textbook of Biochemistry with Clinical Correlations, 2011

9. Druge informacije

Študenti se na redne izpite prijavijo v sistemu VIS. Prijavljanje na izpit in opravljanje izpita poteka v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja in veščin za EMŠ medicina in EMŠ dentalna medicina (veljaven od 2. 10. 2017) in Kodeksom odgovornega obnašanja študentov Medicine in Dentalne medicine Medicinske fakultete UL (sprejet dne 25. 10. 2015).

Red v vajalnicah

Zaradi varnosti se je potrebno držati reda v vajalnicah. Študenti morajo shraniti oblačila in torbe v garderobo. V vajalnici se ne sme uživati in shranjevati pijače in hrane. Študenti morajo imeti delovne halje in jih obleči pred izvedbo praktične vaje. Pri določenih vajah morajo študenti nositi rokavice, ki jih dobijo v vajalnici.

Na vprašanja, poslana preko e-pošte, odgovarjamamo v delovnem času.